

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrto leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrto leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

V Ljubljani 6. junija.

Naši bralci nam gotovo ne očitajo, da se preveč pečemo s članki nam najbližjih protivnih listov kakor so uradna „Laibacher Zeitung“, ljubljanski „Tagblatt“ itd. In ko bi se to tudi zahtevalo od nas, ne bi mogli ustrezati — ker ti časniki izvirnih člankov navadno nemajo. Uredniki „Laibacheric“ itd. imajo legak posel: oni vzamejo škarje, narežejo si iz kopice drugih časopisov raznih člankov in „manuskript“ je pripravljen, — med tem ko mora slovenski urednik dan na dan zanašati se na svoje pero. Redka prikazen je v teh nam protivnih nemških listih originalen spis, posebno o naših domačih zadevah. Tako redko prikazen smo videli tudi v sredo in četrtek v kranjsko-uradni „Laibacher Ztg.“ Nekov gospod Jurij Levičnik (sv. Peter ga mora bolje poznati nego mi, ako bo hotel v nebesa priti) priobčuje pet člankov o rešenju narodnostnega vprašanja v Avstriji („zur Lösung der nationalitätenfrage in Oesterreich.“) Ker je tak članek sploh v „L. Ztg.“ bela vrana, in ker nam more s tem, da ga uraden list na prvem mestu prinaša, biti kot od vlade potrjena izjava, torej en kos vladnega programa, pogledimo pobližje, kaj novi državoslovni modrec Levičnik, ali kakor se sam pisati izvoli, Levitschnigg, modruje.

Priznati moramo pred vsem, da tu nemamo posla z nepoštenim nasprotnikom. Ne, mož ni sovražnik slovenskega naroda, niti našega jezika, kakor so to v praksi drugi nemškutarji. On je eden omikanejših „starih Kranjcev“, ki sicer denasnjega časa in nas ne razumeva, ki bi pa rad mir imel in za to ceno še kakšno koncesijo dal, če prav samo polovičarsko. On je mož polpretekle genera-

cije, katera že izumira; on gotovo tako črti nove nemško-nacionalne Prusake, ki hote Avstrijo razbiti, da bi njene dele Prusiji izročili, kakor nič ne mara za nas, katerim slovenčevanje nij več samo „liebhaberei“, kakor na pr. drugim ljudem botaniziranje, numizmatika itd., temuč ki imamo že slovanske, politične aspiracije in te v najožjo dotiko spravljamo z narodnim vprašanjem.

Zdravilo za vse narodnostne bolezni v Avstriji je ta Levičnik našel v tem: V Avstriji niso narodne meje tudi državne meje. Kakor cerkev in država ena poleg druge in ena v drugi obstojita, tako moreti tudi narodnost in država. Cerkev uči moliti, država izobražuje. Ker narodna literatura mnogo k izobraževanju pomaga, za to je narodnost nedotekliva ali neoskrunljiva. Kakor ima cerkev svojo upravo poleg državne uprave, tako bi mogli Slovenci imeti zavod za čisto narodne zadeve brez ozira na politične meje. Tak zavod se zdi Levičniku „Slovenska Matica“, ki bi se za slovensko akademijo razsnovala, posebno pa svoje vodstvo aristokraciji narodne literature izročila ter se vredno postavila. V tej znanstveno narodni akademiji je organizacija narodnosti dokončana. Na ta način naj se tudi druge narodnosti organizujejo, torej ne na politični, temuč samo na znanostni podlagi, sicer pa mora biti država enotna.

To je kratek osnutek mislij „Laib.“ politikarja. Kakor razvidno, nam je pač nekaj povedal, a ne mnogo. Še več pa je zamolčal. Ognil se je vprašanju glede uradov, glede šol, glede avtonomije. Nij povedal, ali ima taka akademija dobivati od države podporo, kako in koliko, ali ima to „narodno vse“ le na plečih naroda, resp. že tako preoblo-

ženih davkoplačevalcev viseti. Nij povedal, kak delokrog bi njegova akademija imela, ali sme še kaj drugega storiti nego to, kar sme vsak knjigotržec, da, vsak privaten človek brez vladnega „reševanja narodnostnega vprašanja“ namreč: bukve izdajati, če ima denar in peró za to.

Za to se temu gospodu Jurju Levičniku Slovenci zahvaljujemo za njegovo dobro voljo, pa pristavljamo, da bi njegova „koncesija“ pač pred 50 leti bila na pravem mestu in bila tačas z veseljem sprejeta. Denes so se pa naši narodni voliči, hvala bogu, že takó poredili, da jih ne damo več tako dober kup, ker jih upamo dražje prodati.

Sicer je dokazovanje in definovanje o narodnosti in mejah njene pravice dandenes brezposelska fraza. Kaj hočejo vsi negativni teoretiki o narodnosti v stoletji, ko ona edina zmaguje v Germaniji, Italiji, po slovanskem svetu, povsod! Moč in opravičenje narodnostnega vprašanja bodo mogli stoprv naši potomci znanostno oceniti, ki bodo imeli rezultate pred soboj. Mi smo še v sredi rojenja, v sredi vrenja, bodočnost nam je zaprta, iz prejšnje preteklosti nam manjka izgledov, za to ne mislimo, da smo ali da je kdo v stanju filozofično končno reševati to pitanje. Če se dokazuje, kakor Levičnik, da je mogoča država, obstoječa iz raznih narodnosti, pravi se to rabulistično nekaj dokazovati, česar nihče ne taji. Mi vidimo fakta, vidimo, da je Nemcem, Italijanom, Francozom, in nam narodnost prva. To nosimo v srci, v naravi, ukoreninjeno je nam. Mi čutimo, da moramo iti v svojih zahtevanjih naprej do zmage, in tu nas stari, če prav dobrodušni privrženci nekdanje šole, ki nas in našega časa ne umejo več, ne morejo pre-

Listek.

Plašč.

Obraz iz uradniskega življenja v Petrogradu.

(Ruski spisal Nik. Vas. Gogol; poslovenil L. Gorénjec-Podgoričan.)
(Dalje.)

„Poldrugo stotino rubljev za plašč?!“ — kriknil je ubogi Akakij Akakjevič, kriknil ne mara prvi pot v svojem življenji, kajti poleg vsega drugega se je najbolj odlikoval s svojim tihim glasom.

„Vsakako“, — potrdil je Petrovič. „Pa še — kak bode plašč! Če kuno denem na ovratnik, drugodi pa svileni podlogo, drag bode dve sto rubljev.“

„Petrovič, prosim te,“ — dejal je Akakij Akakjevič s prošnjim glasom, nij slišal, nij hotel slišati Petrovičevih besed, niti znati njegovega vznemirstva; „le popravi ga kakó, da bi vsaj nekoliko časa še nosil ga.“

„O ne, le čas bi tratil, ti pa novce v vodo vrgel,“ — povedal je Petrovič; Akakij Akakjevič pa je po teh besedah odšel do čela omóčen. Petrovič je po njegovem odhodu še dolgo časa na svojem mestu stal važno nategnenih usten in nij prijel za delo: zadovoljen sam s seboj, zató ker samega sebe nij zavrgel, niti razkalil krojaške modrosti.

Ko Akakij Akakjevič pride na ulico, tak je bil, kakor bi se mu bilo senjalo. „Tedad tako je to“, — omenil je sam sebi, „bogme, nijsem veroval, da bi tako izteklo se to...“ Po kratkem molčanju pa je pridil: „tako tedaj tako! Napósled je tako skončalo se to, a jaz, bogme, ni misliti nijsem mogel, da bi utegnolo tako izteči se to.“ Potlé je vstalo zopet dolgo molčanje, po katerem je zopet omenil: „To je to, gleda no, kaka nenadna, to... tega bi si nikakor... taka okolnost!“ Ko je tako govoril, nij šel domov, temuč krenil je na drugo stran, pa sam nij znal

tega. Na potu je ób-enj zadel sè svojo nečisto stranjo dimnikar in vès bok počrnil mu. Polna lopatica apna se je z odra vsula ná-nj, pa nij čutil, stoprv ko je bil buhnil v budočnika (stražnika), ki je poleg sebe bil postavil helebardo in iz rožička vrhi mozoljaste pesti vsul tabaka, stoprv potlé se je malo izpametil, zató ker mu je budočnik bil omenil: „Kaj mi silite v gobec, ali nemate na tlaku dosti prostora?“ Po teh besedah stoprv se je ozrl in vrnil domov, Domá stoprv je začel vrejevati svoje misli; jasno je izpoznal, v kakih okolnostih je; jél je razgovarjati se sam s soboj, a ne raztrgano, temuč pametno in prijazno, kakor z razumnim prijateljem o najsrečnejših in najvažnejših rečeh. „No, ne,“ — omenil je Akakij Akakjevič, s Petrovičem tedaj nij, da bi človek govoril: on tedaj to... žena, kakor je kazno, iztepla mu je hrbet. Ali raji pojdem k njemu v nedeljo zjutraj, po saboti bo škilil sè svojim okom, bode zaspan, moral

pričati, kjer smo račun s srcem in razumom že davno sklenili.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. junija.

Naš **naučni minister** Stremayr je odstavil na Dunaji direktorja Bobiesja od šolskega nadzorstva. Bobies je znan iz nemških učiteljskih shodov kot eden glavnih govornikov za nemško šolo in nemško liberalnost. Ravno zavoljo njegove prenapetosti je bil postavljen za nadzornika. Da ga je Stremayr zdaj odstavil, to se po pravici smatra kot koncesija ministerstva ustavovernemu škofu Ravšerju. Nemške liberalne novine so hudo pale na ministra zavoljo tega „proganjanja“. A ko so se pri nas odstavljali šolniki (Šuman, Pajk, Jarc itd.), tačas isti liberalni listi niso poznali čl. XIV., na katerega se zdaj sklicujejo. Hodie mihi cras tibi.

Na **Gališkem** so zdaj trije volilni odbori. Narodni centralni odbor, katerega so postavili poljski poslanci, dela priprave, da bi se povsod proticentralistični poslanci izvolili. Njemu nasproti dela „Rada ruska“, katera misli v 20 kmetskih okrajih kandidate postaviti in v ta namen tabore sklicavati. Tretji volilni odbor so napravili judje, ki bodo skušali, v malih mestih ustavovorne poslance vrivati. Ker tudi Rusini v ustavovernem smislu delajo, hoče „Rada ruska“ se zvezati z židovi, da bi se Rusini in židovi pri volitvah podpirali. Vendar poslednji ne upajo Rusinom, od katerih vedo, da sovražijo židove.

V **notranji** politiki je nastopil tihi poletni čas in ker nij drugega predmeta, se časniki med soboj kavšajo. „N. F. P.“ skoraž vsak dan v dolgih člankih napada „mlade“, „Deutsche Zeitung“ pa jej tudi z odgovorom ne ostane na dolgu. Iz tega turnira poizvemo prav zanimive stvari, katere ravno niso na čast „starim.“ Zato se pa „N. F. P.“ peni od jeze in sam lastnik, pruski žid Etienne, je za potrebno spoznal, odbijati naltolcevanja (?) na njegov list in spisati ostro izjavo proti hudobnežem, kateri nehte prisegati na njegov list.

Za **srbskega** komisarja bode po „Pester Correspondenz“ namestu barona Majthenyi-a dvorni svetovalec baron Hübner prišel. Ta vest se nam ne zdi verjetna; ako se pa uresniči, Srbi po njegovem imenovanju gotovo ne bodo na slabšem, kakor so zdaj.

Vnanje države.

O bivanju **ruskega** carja na Dunaji politikarji mnogo ugibajo, kakor je to že navada v tacih slučajih. Nekateri mislijo, da se dogovarjajo ministri obeh vlad o garancijah

za splošni svetovni mir, drugi zopet trdijo, da zadevajo dogovori orientalsko vprašanje.

Angleški list „Daily Telegraph“ menda nij bil dobro podučen, ko je že 12. maja poročal, da so Rusi vzeli Kivo. A dolgo ne bo, da se to zgodi. Sedaj dobajajo avtentična poročila iz Ruskega. Polkovnik Markozov je s krasnovodskim oddelkom že došel v notranjo Kivo. On je bil iznašel dve najbolj rabljive poti tja. Pot po stari strugi reke Amu Darja, ki je bila znana do studenca Topjatana, se je skazala kot prava. Z vrtnjem po Nortonovi šegi se je našlo povsod v strugi dovolj pitne vode. Markozov je prišel prvi v Kivo, potem ko je prehodil s svojo četo 780 vrst. Orenburški oddelek pod zapovedništvom generala Verevkina je došel 5. maja v Urgo pri ajbugirskem jezeru, kakih 130 vrst od Kive. Verevk je marširal potem dalje ob vodi do Kungrada, kjer se je zedinil s taškenskimi oddelkom pod generalom Kaufmanom. Orenburški oddelek je imel najdaljšo pot, iznašajočo do 160 nemških milj, po še malo znani poti. Podpirali so ga ruski štirje parniki na aralskem jezeru, ki so dovaževali živež.

Nove **francoske** vlade vnanje države še zmirom niso priznale. Uzrok tega je baje to, da se mnogi boje pod predsedništvom Mac Mahona nevarnostjo za evropski mir. Minister Broglie vsled tega hiti zagotavljati, da se bode popolnem ravnal po izgledu svojega sprednika. Pregovarja tudi francoske poslance na tujem, da bi še obdržali svoja mesta, a pri vseh to ne bo šlo. Na račun pete milijarde je plačala vlada Prusom 4. t. m. 120 milijonov frankov.

Znani princ Joinville je imel 2. t. m. pri odporu kmetijske razstave v Langresu govor, v katerem pozivlje k zaupanju do svoje stranke češ, da bode ta Francosko rešila: Nesreča Francoske obstoji le v tem, da jo hočejo nekateri ljudje po sili „rešiti“ na korist svojih pretendentov.

Španska vlada je poslala Salmerona kot izrednega vladnega komisarja k severni armadi. General Nouvilas je baje potisnil Karliste proti morju. Dorregaray je ranjen ter je moral pustiti vsled tega zapovedništvo.

Nemški državni zbor ima letos strašno smolo, kakor je sploh vsa nemška ustavnost, da se bogu smili. Poslanci so cele mesece čakali na vladne predloge, pa nij jih bilo. Sedaj pa namerava vlada predložiti neki celo rešto načrtov. Prva obravnava bode menda o novi tiskovni postavi, katera obrača zmirom bolj pozornost čitajočega občinstva na-se. Vlada hoče baje poostriiti odgovornost urednikov in pisateljev. Zvezni svet bode predlagal baje državnemu zboru tudi revizijo colne tarife. Odpraviti se ima neki izvoznina od železa in cunj. Poslanec Völk je predložil državnemu zboru nasvet, da naj izreče z resolucijo, da odprava porotnih sodnij

nikakor ne ustreza zahtevam pravice. Predlog ta bode gotovo sprejet, posebno ker iz Bavarskega dan na dan dohajajo peticije v tem smislu. Sicer pa sedanji vroči poletni čas nij preveč prijeten za zborovanje. Poslanci vsled tega izostajajo iz sej tako, da v sredo državni zbor nij mogel sklepati. Sklenilo se je sicer, nenavzočne poklicati telegrafično, ter objaviti vsak dan njih imena, pa vse to bomo menda malo izdalo. Poslanci nemškega državnega zbora ne dobivajo dijet, in bavarski so neki že izrekli, da ne pridejo nikoli več v državni zbor, da bi jih vodila vlada za nos. Naprednjaki drž. zbora so sklenili, da bodo zahtevali pri posvetovanji o vojnem budgetu vselej, da se konstatira prej zmožnost zbora za glasovanje.

Kakor piše oficijozna **pruska** „Prov. Corr.“ ne bode vlada niti odgovorila na izjavo nemških škofov, a držala se bode strogo novih cerkvenih postav. Perzijski šah odrine v saboto iz Berolina, najprej v Wiesbaden potem v Ostende, odkoder se odpelje v London, kamor pride neki 18. junija. Šah je medel človek srednje velikosti, na podbradku nosi črno brado, ki se mu neki prav dobro poda, modro sukujo s srebrnimi našivi in epavletami na ramah, modre hlače z rdečimi obšivi in visoko perzijsko kapo s svitlimi dijamanti. Sicer je neki zelo prijazen in jako dopada Berolincem.

Turškega sultana imajo Mahomedani še zmirom za prerokovega naslednika. Tako se je emir kašgarski podal sedaj pod njegovo varstvo, se ve da le formalno. Sin njegov ostane poslanec v Carigradu. Ravno tako se je obrnil pred nekaj časom do njega sultan ačinski na Sumatri. Turška vlada je odposlala zaradi tega Nizozemcem protest, ker poslednji nameravajo podvreči Ačin. Sploh se Evropejci v Aziji silno natecajo. Nizozemci so te dni streljali na tri angleške ladije, ki so dovaževale Ačincem orožje in strelivo. Sploh je po južni Aziji in vzhodni Afriki vse polno angleških agentov. Admiral Cuming je prišel s svojim brodom pred Sansibar, ter žuga mesto bombardirati, ako se sultan ne uda njegovim terjatvam.

Dopisi.

Iz ribniške okolice 5. junija.

[Izv. dop.] Dopisnik iz Doba v 124. števil. „Slov. Naroda“ je nas prehitel in nam ne le iz peresa ampak tudi prav iz srca vzel popis glavne dogodbe o sleparji „Papežu“, ki mu zdaj tudi pravijo dobski Plaht, zato ker je — če ne ravno toliko kot dunajski — pa nič manj prekanjeno v tukajšnji okolici in drugod, še celo v Ljubljani po mnogih hišah s svojim svetohlinstvom veliko zmotenih ljudi za precej lepih denarjev oplahtal. — V omejenem dopisu so pa vendar nekatere po-

se bode malo udati; a žena mu ne dade novcev, a jaz mu ta-le desetaček . . . v roko, a dal se bode pogovoriti, a plašč potlé tale . . .“ Tako je bil sklenil Akakij Akakjevič, ojačil se, počakal prvo nedeljo — in ko je z daleč videl, da je Petrovičeva soproga odšla nekam z doma, odšel je takoj k njemu.

Petrovič je rés čudovito škilil po saboti, k tlam povešal glavo in vès bil zaspan. Ali ko hitro je zaslišal, kaj hoče Akakij Akakjevič, kakor bi ga bil hudiček dotaknil se, precej je zarežal: „Nij mogoče, račite si omisliti nov plašč.“

Akakij Akakjevič mu desetaček stisne v roko.

„Hvala vam lepa, sudir, pokrepčam se malo na vaše zdravje,“ — dejal je Petrovič, „plašč pa vam naj ne dela nikakoršne skrbi: ta nij več za nikakoršno pošteno nošo, jaz vam zgradim nov plašč — tak, kakoršen se

vam spodoblja, tako — in nič drugače ne.“ — Akakij Akakjevič je nekaj godrnjal o popravi, ali Petrovič se ni zmenil nij za to, temuč omenil je to-le: „Naredim vam tedaj nov plašč, gotovo; sicer pa račite: bodite mirni, potrpiva malo. Ovratnik mora biti tak, kakoršne zdaj nosé — sè srebrnima zaponicama pod brado.“

Zdaj je Akakij Akakjevič znal, da ne more biti brezi novega plašča in to mu je morilo dušo. Kako pa, bogme, za čem bi si bil omislil plašč, s kakimi novci? Pač, mogoče bi mu bilo nekoliko verovati v bodoči pridavek za praznike, ali ti novci so uže davno bili odločeni drugam — in tudi razločeni. Treba je bilo novih svitice, treba črevljarju plačati stari dolg za podšite črevlje, — da, tudi tri košulje bi bil moral v delo dati šivilji — in dve potrebi takega perila, katerega nij, da bi ga imenovali v natisne-

nih spisih, s kratka: novci za vse to so imeli uže svoja pota. Baš, da je vodja bil tako milostiv, da nij dal samo 40, temuč da bi bil 45 ali 50 rubljev odločil nagrade, ostala bi bila malost, ki bi bila mej istino za plašč to, kar je kaplja vode v morji. Akakij Akakjevič je znal: kadar se Petroviču zazdi, da rad mastno zaračuni delo, tako, da časi sama soproga nij mogla strpeti, da ne bi bila pojaskala: „ali mu je pamet zavrela ka-li, tej šlevi? kmalu prevzame delo poluzastonj, kmalu pa ga hudoba premoti, ter to krpanje zaračuni drago tako, da sam ne zna, kako!“ Sicer je znal, da mu Petrovič za 80 rubljev sešije plašč, ali kdé bi dobil teh 80 rubljev? Polivico bi še stolkel: polovica bi se dala plačati, da je treba, tudi nekoliko več; ali kdé bi vzel pa drugo polovico . . .?

(Dalje prih.)

mote, katere blagovolite pustiti, da popravim. Nij res, da je oni slepar ravno toliko tisočev iz Ribnice, Sodražice in sploh iz okolice odnesel. Tisoči namreč se ne pobirajo kakor čepinje, kadar se zvrne lončarjev voz; — istina je pa, da so mu nekateri preslepljeni res za siromaka znamenite zneske darovali ali pa posojevali. Tudi nij res, da so bile tukaj kod darovanja v cerkvah za tega sleparja. Zvijačni „rimski romar“ je le skrivno fehtal ter ostro prepovedoval svojim svetim dušicam, da ne smejo nikomur nič povedati o teh rečeh; zato je tudi tukaj ljubil le postranske steze, se „posvetnih“ ljudi, duhovnikov in večjih vasi ogibal, v bolj samotnih krajih svoje izvoljene zbiral, katerim je — pred njim poklekovojočim „žegen“ dajal — in kdo vé vse kaj počenjal. — Duhovščina v Ribnici, Laščah in Sodražici — ko je že jako pozno onim skritim goljufijam — se ve da le nekoliko — prišla na sled, — si je jako prizadevala ljudi o vsaki priliki svariti pred hinavskim vražetnosnim sleparjem; zaradi česar je bila še celo velika zamera pri mnogoterih prevzetnosvetih dušah, ki so bile popolnem zatelebane vanj. Stara devica v Ribnici je nek rekla: i če bi tudi Tonček ne bil tako svet kakor je, bi ga človek vendar že zato mogel rad imeti, ker je tako „lajp“. Lepi Tonček je bil za tako ljudstvo popolnem potreben; noben drug nauk ne bi bil teh svojeglavnih buč spametoval, zdaj ta pa jih je precej — vsaj za nekaj časa. — Ker dopisnik iz Doba na konci svojega sporočila pravi: „da ljudje, ki so pozvani druge izobraževati in podučevati — mesto tega glupo ljudstvo v fanatizem tišče, razum hromé in begajo z namenom lepo in mirno v kalnem ribariti,“ — naj bi bil tudi takoj povedal z imenom osebo, ki zasluži tako grajo, ker sicer pri ovih okolščinah, ko se imenuje hudodelstvo, kraj in stan, kateri bi imel ljudstvo podučevati, bo vsakter moral misliti, da so se udeleževali goljufije in podpirali ostudnega hinavca ravno tisti, kateri so si edini veliko — a večjidel zastonj — prizadevali delati na vso moč temu nasproti. „Rimski romar“ je tudi dobro poznal svoje najhujše nasprotnike in pridigal svojim izvoljenim dušicam, da tukajšnji duhovniki bodo ljudi ob vso vero pripravili — in je torej živa potreba, da „mi“ drugi skrbimo za vero itd. Toliko v porazumljenje.

O g. Fladungu bi imel marsikaj sporočiti, n. pr., kako ga je krojač v Laščah vgnal v kozji rog itd., pa ker se je — kakor znano — imenovani paša proti nekemu župniku sam izrazil, da ga vselej veseli, če se zdaj kaj pisari o njem v „Slov. Narodu“, mu moramo to veselje za toliko časa ustaviti, dokler dobimo spet kako novo ministerstvo; tehal pa pridemo z vsem do takrat nabranim materijalom na dan; — če bomo tudi takrat plemenitemu gospodu naredili posebno veselje — se bo videlo.

Iz Dunaja 4. junija. [Izv. dopis.] Življenje začenja po Dunaji prav živahno postajati. Če je pred tednom baron Schwarz, glavni vodja razstave, komaj toliko skupil, kakor kak dobroglasni cirkus, ima zdaj boljše dni. V pondeljek je nekde bilo 85 tisoč ljudi v razstavi. Pozna se po ulicah, da je dosta inostranstva tukaj. Med inostranci posebno pozornost nase vlečejo visoki gosti: kralji in cesarji. V nedeljo je prišel ruski car s carjevičem, in ruska himna „Bože carja

hrani,“ poprej povsod od policije priganjena, prišla je v cvetje. Ne ve se, kaj bolje radovednost ljudstva vzbuja te dni, ali razstava ali ruski car. Dvor dela v čast našemu „severnemu striju“ veselice, parade in bog vedi kaj; dvorske kočije vozijo velikaše iz in v Schönbrun, kder car stanuje; ljudstvo vre vkup, kder mu je le priložnost bočast „Rusa“ videti, sploh — car je prav zanimiva prikazen, kar prej prišli kraljevi drugi mogotci niso bili.

Denes je bila velikanska parada. Pozvali so polke iz obližnjih garnizon, celo iz Tulna. Ob devetih zjutraj pridrdrala je kočija imajoča v sebi dva carja, našega in ruskega, na kraj, kder so polki razpostavljeni čakali, za njo kočija s cesarico našo in še eno gospo. Spremstvo, ki je pri uhodu čakalo, je bilo toliko in bogato, kakor ga še nijsem videl pri dvorskih svečanostih; med njimi tudi črnogorske postave, ruske, pruske in bog si ga vedi kake uniforme. Kočija se je zapustila in carja zajašeta pripravljene konje ter hitita ogledovat naše zares najlepše opravljeno vojaštvo.

Dostikrat sem si želel slišati enkrat lep spev ruske himne, zviranega od vojaške godbe. Denes ali nikoli! Res godli in godli so jo tu. — Vreme je začelo lepše postajati.

Iz Zagreba, 5. junija. [Izv. dop.] Jutri, t. j. petek 6. t. m. bo zadnja skupna sednica regnikolarnih deputacij v Pešti. O pojedinih ustanovah nove nagodbe se malo kaj čuje. V avtonomnih zadevah bo — kakor se govori — naša vlada poleg nove nagodbe neposredno s kraljem občevala. Do sedaj so naše avtonomne zadeve šle skoz ministerstvo in potem skoz ogersko vlado na krono. Naše ministerstvo v Pešti bo v prihodnje samo za skupne hrvatsko-ogerske zadeve, pa tudi v teh ne bo imelo nič odločevati, ampak samo dolžnost, da dotične agende od naše vlade sprejema, ter jih nepremenjene ogerskeji vladi predloži. Če je ta govorica resnična, se bo poleg nove nagodbe težišče naše vlade, ki je do sedaj faktično v našem ministerstvu odnosno v ogerskeji vladi bilo, spet v banski dvor preneslo. Naš minister bo v prihodnje samo enega tajnika poleg sebe imel. O finančnem vprašanji se pa celo nič ne čuje. Ali se bo finančna uprava naše avtonomne vladi kot mandatura ogerskega finančnega ministra poverila, ali pa bodo naši finančni organi tudi v prihodnje, kakor do sedaj, neposredno pod ogerskim finančnim ministrom stali? O tem je vse tiho. Tudi o onih percentih našega državnega dohodka, ki se bodo naše vladi za avtonomne stroške prepustili, se prav nič ne čuje. Ta molk je zelo sumljiv, ter nedvojbeno na to kaže, da se naši regnikolarni deputaciji nij posrečilo, v finančnem vprašanji s svojimi predlogi prodreti. „Obzor“ finančnega vprašanja niti z eno besedico ne omenjava. Dobili bomo po tem takem politično avtonomijo, sredstva, avtonomno živeti, moči pa ne! Glede sestavljenja naše vlade kažejo se ogerski državniki popustljivejši, kajti Mihaljevič ima denes naj več šans, banom postati.

Dar, ki ga je Ogerska za to dobila, da je v suspendovanje §. 14. bankakte privolila, sestoji v svoti 6 milijonov goldinarjev, za kateri iznos je dunajska nationalbank dotacijo svoje podružnice v Pešti pomnožila. Od

teh 6 milijonov dobi naša eskomptna banka samo malenkost 150.000 gold. Kapljica v morji naše bede, kakor „Obzor“ pravi.

V Slavoniji se je na enkrat več roparskih čet prikazalo. Te dni se je govorilo, da so roparji o belem danu celo kopel Lipik napali, pa srečno odbiti bili. Roparstvo je kronično v Slavoniji, ter se ne bo dalo lahko zatreti. Slavonec ne gre zato med roparje, ker ga sila na to goni, saj je Slavonija rodovitna dežela, ki bi mogla še trikrat toliko prebivalcev preživeti, kolikor jih denes ima, ampak Slavoncu se dopada hajdukovanje, v katerem neko junaštvo občuduje. — V varaždinsko mestno zastopstvo je voljenih 21 narodnjakov in trije magjaroni. Slava Varaždinem! Imenik volilcev za zagrebško mestno zastopstvo bo pa te dni gotov.

Domače stvari.

— (**Včerašnji „Slov. Narod“**) so dobili naši čestiti poštni naročniki za 12 ur kasneje v roke. Priloženi so bili „Politični listi.“ Slavna naša prijateljica c. kr. policija pa se je nad tem spodtikala, ker je v formalnih rečeh tolmačila tiskovni zakon drugače, nego smo ga mi. Prišel je bil torej predvčeranjem zvečer c. kr. komisar z bričem in konfisciral prilogo. Ker je bil list ravno zganjen in v zavitke dejan, imeli so c. kr. gospodje dolg posel, da so vse razvili in priloge konfiscirali, za to glavnega lista nij bilo mogoče več na pošto spraviti. Ker gg. naročniki gotovo znajo, da tudi nas ne veseli, če imamo poleg tolikega truda in dela še enake sitnosti, — ne bodo nam te zamude zamerili.

— (**Graška „Tagespost.“**) Ta list svoje prostore napolni z noticami iz „N. Fr. Pr.“ in drugih dunajskih listov izrezanih. Pri tem se „Tagespost-“ včasih kaj človeškega pripeti. V listu 5. junija si da iz Brežic pisati, da je tam bila velika „Wahlreformfeier,“ pri kateri se je nemško in slovansko kmetsko prebivalstvo najživahnejše udeležilo. Ta dopis je napravljen iz telegrama „N. Fr. Pr.“ „Wahlreformbanketu“ na Krškem, kateri telegram pa je bil v Brežicah oddan in je pozabil omeniti krškega mesta. Ubogi Krščani, da jim zdaj slavo slovesnosti ukradejo Brežičani, ki so popolnem nedolžni na prelitem vinu in zagrešenih govorih Dežmana, Zagoreca itd. Kako žalostno tudi za radodarnega Hotschevarja, da za toliko žrtvovanih novcev se še njegovo ime nij imenovalo v časnikih. Da se mesto in aranžerji te slovesnosti ohranijo našim potomcem, pa hočemo mi biti pravični, ter jih zapisati s črnimi črkami v — dimnik. — Tudi oba ljubljanska telegrama „N. Fr. Pr.“ o dr. Ploj-evi kandidaturi in o brošuri centralnega odbora ponatiskuje „Tagespost“ in še vira ne imenuje. Na ta način je lahko liste uredovati.

— (**Iz Gradca**) se nam piše: „Društvo za razširjanje francoske literature med Slavjani i Rumuni v Parizu“ je svoje delovanje že pričelo. Te dni je slovansko slovensko društvo „Vendija“ na tehnič v Gradci prejelo zaboj z blizu 100 knjigami. Knjige so večinom znanstvenega obsega; nekoliko jih je tudi za katoliško mladino, koje se bodo po želji francoskega društva med otroke razdelile.

— (G. Janez Ribič,) c. k. okrajni sodnik v Mariboru je imenovan za svetovalec c. k. deželne sodnije v Ljubljani. Mož je, to se ve da ustavoverec stare sorte. Sicer je pa v sodnji z uradniki in z delom energičen — in to je za Ljubljano koristno.

— (Za učitelje) sta od štajerskega deželnega šolskega sveta imenovana gg. Anton Kristan pri sv. Petru v medvedovem dolu in Valentin Vrence pri sv. Martinu pri Šaleku.

— (Iz breškega okraja) se nam piše: V podsredskem gradu kneza Windisch-Gräz-a je imelo učiteljsko društvo za okraje Kozje, Sevnica in Brežice, binkoštni torek, t. j. 3. junija, svoj shod, pri katerem je bilo 26 udeležnikov navzočnih. Obravnavanja so bila živahna, akoravno sta dva imenitna govora izostati morala zaradi neke neizgode, ki se je potoma enim, in med njimi tudi dvema poročevalcema pripetila. Tako so prišli že le samo h koncu, a pred skupščino popolnem opravičeni. Delovanje je bilo veselo in živo, vse pa se je vršilo v naj lepšem redu. Le tako vrlo naprej — dobri uspeh ne more izostati!

— (Mariborski kandidati za državni zbor.) Baron Rast naznanja v „Tagespost“, da se bode v skupini mest Maribor v državni zbor kandidoval, da pa samo na korist Brandstetterja odstopa. Dosedanji poslanec Frije Brandstetter pa se je dal od svojih prijateljev proglašati za kandidata v mestni skupini proti Reuterju. Tedaj krvavi volilni boj med starima prijateljem! Samo Konrad Seidl se smeje, da je prehitel svojega kolega in o pravem času se dal za kandidata v kmetski skupini razglasiti od svojih privrženec v Slovenski Bistrici. — Graška „Tagespost“ ob enem, ko to razglasa, — prinaša uveden članek, v katerem dobro razvije, da taki ljudje, ki nimajo dovolj omike, da bi pri izdelovanju kake god postave sodelovali, — ne smejo predrzniti se, kandidirati. Vsi štirje: Rast, Brandstetter, Seidl in Reuter nimajo toliko omike. Dobro bi bilo dakle, da ti gospodje oni članek v „Tagespost“, ki je prav za nje pisan, še enkrat prebero.

— (G. Frice Brandstetter.) O tem možni beremo zanimive izjave v „N. Fr. P.“, katera neusmiljeno udriha po svojem nekdanjem privrženiku, ker se predrzne v mariborskem mestu proti „mnogozasluženemu dr. (!) Karl Reuterju“ (doktordiplom mu je menda preskrbelo uredništvo „N. F. P.“) kandidovati. Pri tej priložnosti poizvemo, da je naš lep Frice že dvakrat bil žugal s prestopom v slovenski tabor, ako ga štajerski deželni zbor ne voli v „Reichsrath“. In ustavoverna večina deželnega zbora se je res vselej dalav kozji rog pognati. Ubogi Brandstetter najhujši nemški agitator po slovenskih tleh, nemorljiv, kadar je šlo zoper Slovence, to je tedaj zahvala, da se zdaj proglašajo kot kalivec miru med ustavoverci.

— (Iz Trsta) se v „D. Z.“ piše, da je vodja Mladonemcev ali nemško-nacionalnih prusakov v Trstu znani dr. Rabl. Rabl je rodem Slovenec, kakor smo že v tem listu povedali. Torej je naravno, da se poteguje za nemško narodnost v prvi vrsti?

— (V Marenbergu) so volilec po-dravskih trgov Marenberg, Mita in Vuzenica

imeli 1. junija volilni shod, h kateremu je saj toliko mož prišlo, da so mogli zborovati. Do sklepa nij prišlo in tudi nobena druga nesreča se nij pripetila.

— (Na Ponikvi) je bil železniški stražar od tovrnega vlaka povožen in teško ranjen.

— (Cena mesa) v Ljubljani za mesec junij je funt najbolje govedine od pitane vola po 30 kr., srednje po 26, najslabše 22; kravje in volovje meso je po 27, 23 oziroma 19 kr. funt.

Razne vesti.

* (Judovski tempelj) v Šopronji je tudi žrtva dunajske borzne krize postal. On bi se bil moral na novo zidati in je v ta namen že 50.000 gld. bilo nabranih. Mož pa, kateri je imel shranjen ta denar, ga je zaigral na borzi in židovi naj zdaj gledajo, kako pridejo do potrebnih novcev.

* (Judje v južni Rusiji) imajo devet desetih vseh žganjarij v lasti, pet šestih vseh pivovaren. Tudi skoraj vse žganjarske krčme. Torej žid je povsod kobilica v deželi.

Umrli v Ljubljani

od 3. do 5. junija.

Juri Marinčič, prebivalec, 63 l., na spridenji črev. Šimon Zameje, delavec, 64 l., na opešnji. — Vilhelmina Pavliček, kondukterski otrok, 7 dni, na čeljustnem krči. — Marija Moderjan, dekla, 54 let, na oslabljenji. — Lorenc Stok, delavec, 48 let, na brigični bolezni. — Urša Rus, prebivalška vdova, 73 l., na pljučni vodenici. — Neža Rasberger, urarski otrok, 2 l. — Marija Tušar, prebivalka, 44 l. in Janez Trojančič, pisarniški sluga, 32 l., oba na tuberkulah. — Neža Vidmar, delavska žena, 69 l., na slabosti. — Ivanka Kotar, čevljarski otrok, 2 l., na difteriti. — Julija Prezda (?), kuharica, 45 let, na raztopljenji krvi. — Leopoldine Gartner, kondukterski otrok, 2 1/2 l., na pljuč. vnetji. — Marija Peče, pisarniškega sluga, 9 l., na sušici. — Helena Sernel, strožajka, 60 l.

Tujci.

6. junija.

Evropa: Wiena iz Iglave. — Schratter iz Dunaja. — Segnan iz Trsta.

Pri Elefantu: Klich iz Gorice. — Nussbaum iz Fužin. — Ručičko — Senlawitz. — Goltner iz Carigrada. — Gabriel — Bretten. — Brunn z rodbino, Canzio iz Trsta. — Stefančič iz Gorenjskega. — Košir iz Oseka.

Pri Maličeti: Blau iz Trsta. — Brčink, Jakovic, Reach iz Dunaja. — Urban iz Prage. — Bevilacqua z gospo iz Verone.

Dunajska borza 6. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	50
1860 drž. posojilo	100	—
Akcije narodne banke	958	—
Kreditne akcije	273	—
London	100	50
Napol.	8	84
C. k. cekini	—	—
Srebro	110	50

Puške po niski ceni.

Ena risanca s damasciranimi cevi in z brzčkom (Schneller) velja 24, 26, 28, 30 gl., nerisana velja 11 gl. 80 kr., 13, 14, 15 gl., enocevka velja 6 gl. 50 kr., 7, 7 gl. 50 kr., dvocevka, ki se od zadaj baše, iz lepih povitih cev gravirana, velja 29, 31, 33, 35, 38, 40 do 100 gld. Lankaster 44, 46, 48, 50 gld. Šeststrelni revolver 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20 gld. Samokresi dvocevke 2 gld. 15 kr., 2 gld. 50 kr., 3 gld., enocevke 1 gld. 15 kr., 1 gld. 50 kr., 2 gld. Tudi imam tarče in izbire puške, in vsake sorte patrone po niski fabriški ceni; pošiljajo se po poštnem povzetju (Nachnahme). Kdor denar naprej pošlje, dobi provizijo.

Matej Soršak,

v Kropi na Gorenjskem.

(153—1)

Za zamašenje otljih zobov

nij veljavnejša in boljše sredstva, kakor zobni pečat od c. k. dvornega zdravnika za zobe Dr. J. G. Popp-a na Dunaji, Bognergasse Nr. 2, katerega si vsaka oseba sama lahko in brez bolečine v otlji zob spravi, ki se potem trdno z zobnimi ostanki in zobnim mesom prime, zob pred daljšo razdajavo varuje in bolečine utiši.

Anotherinova zobna pasta

od Dr. J. G. Popp-a, c. k. dvornega zdravnika za zobe na Dunaji, v mestu, Bognergasse Nr. 2.

Ta pripravek ohrani čvrstost in čistost dihanja, in podeli razen tega zobom bliščečo belobo, jih varuje pred pokvarenjem in čvrsti zobno meso.

Zobne bolezni,

kakor bolezni zobnega mesa, se skoz rabo anotherinove ustne vode od Dr. J. G. Popp-a, c. k. dvornega zdravnika za zobe na Dunaji, v mestu, Bognergasse Nr. 2, vedno lajšajo in v največjih slučajih celo zdravijo.

Cena za flacon 1 gld. 40 kr. a. v.

Se dobiva edino pravo: (71—2)

v Ljubljani pri Petričiču in Pirkerju — Jos. Karingerju — A. Krisperju — Eduard Mahrju — Fer. Melh. Schmittu — E. Birschtzu, lekarji; — v Kranju pri L. Krisperju — Seb. Schaunigu, lekarji; — v Plibergu pri Herbstu, lekarji; — v Varazdinu pri Halterju, lekarji; — v Rudolfovem pri Dr. Rizzoliju, lekarji; — Josef Bergmanu; — v Krškem pri Fed. Böhmchesu, lek.; — v Kamniku pri Jahnju, lekarji; v Gorici pri Pontoni, lekarji; — J. Kellerju; — v Wartenbergu pri F. Gadlerju; — v Vipavi pri Anton. Deperrisu, lek.; — Postojni pri Kupferschmidt-u, lekarji; — v Skofjiloki pri C. Fabianiju, lekarji; — v Kočevju pri J. Braune-tu, lekarji; — v Idriji, c. k. rudarska lekarnica; — v Litiji pri K. Mühlwenzelu, lekarji; — v Radoljici pri Zalokarjevi vdovi.

Najnovejše veliko

od visoke vlade dovoljeno, garantirano in po priseženih notarjih izvršeno

ŽDREBANJE denarja.

Vzdiganje dne 18. in 19. junija 1873.

Razdeljeno v 7 oddelkov.

Glavni dobitki:

ev. 300.000,

200.000, 100.000, 75.000, 50.000, 40.000, 20.000, 25.000, 30.000, 30.000, 30.000, 60.000, 32.000, 30.000, 30.000, 65.000, 3.000, 204.000, 30.000, 1.500, 2.000, 412.000, 1.000, 412.000, 500, 10.000, 472.000, 200 mark hamb. Crt. (1 mark = 12 sr. gr.) itd.

1 cela orig.-državna srečka 2 tolarja ali 3 gl. 34 kr. a. v. 1 pol " državne srečke 1 " " " 1 " 67 " " " 1 četrt " " " 1/2 " " " 84 " " "

K temu ugodnemu ždrebanju denarja priporočamo pod občno znanim geslom:

Kje se dobi veliko denarja?

Pri bratih Lilienfeld!

za blagovoljen poskus sreče našo kupčijo najboljše, ker pod zgornjim geslom smo zadeli že največje glavne dobitke.

Na pošiljatev zneska izvršujemo naročila v najdaljnije kraje in razpošiljamo uradne zapisnike dobitkov takoj po odločbi.

Dobitki se v zlatu ali srebru na vseh mestih izplačujejo.

Prodajalci dobé provizijo. Vendar morajo ti pravno imeti.

Zapisniki se na blagovoljni razgled zastonj.

Razjasnila o naši firmi daje vsak hamburški trgovec.

Naj se obrača zaupljivo na (138—4)

Brate Lilienfeld,

kupčija z banknimi in državnimi papirji, v Hamburgu.

Pojasnila o vseh državnih srečkah zastonj.